

N:o 122.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1898.
— — — — Andra Kammaren — 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl.
Maj:ts proposition angående afskrifning af den från
viss jord inom Skåne m. fl. provinser utgående kyrko-
titionen.*

(Statsutskottets utlåtande n:r 83.)

Till Konungen.

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 31 december 1897 har Eders Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition föreslagit Riksdagen besluta:

1:o) att den i Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän samt af vissa hemman i Elfsborgs län utgående kyrkotionde skulle, med det undantag, hvarom förmäles i 5:o) här nedan, från och med år 1900 upphöra att erläggas af de tiondeskyldiga, och att från samma tid den afkortade kyrkotitionen skulle afföras ur räkenskaperna, nuvarande tjensteinnehafvares möjligen förefintliga rätt att uppbära dylik afkortad tionde dock oförkränt;

2:o) att, derest delar af kyrkotitionen vore anslagna till särskilda ändamål, det skulle, med de i nästföljande punkt 3:o) omförmälda undantag, åligga kyrkan eller, om dess medel ej dertill lemnade tillgång, församlingen att hålla vederbörande skadeslösa för den förlust, som för dem kunde uppstå i följd af kyrkotiondens upphörande, dock att denna skyldighet, der kyrkotitionen utginge för skolans eller kommunens ändamål, skulle åligga i förra fallet skoldistriktet och i senare fallet kommunen;

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 26 Häft. (N:is 122—126). 1

3:o) att från och med år 1900 årligen skulle erläggas:

a) af statsmedel *dels* ersättning för kyrkotionden till Lunds universitet, barnmorskeläraren i Lund, Lunds lasarett, Malmö asyl och fattiga prest-enkor i Halland samt prostetunnor, *dels* ersättning för följande från och med år 1900 icke vidare i nu gällande ordning utgående afgifter, nemligen prostens omaks- och underskrifningspenningar, understöd till fattiga prestenkor från kyrkor i Bohuslän och en del af Elfsborgs län, vaxljusmedlen, studieskatten i Halland, konsistorii statslön, amanuensens och pedellens lönetillökning, konsistorienotariens augment samt bidrag från landskyrkor i Listers och Bräkne kontrakt till Karlshamns skolestats aflöning, — ersättningarna för prostens omaks- och underskrifningspenningar dock endast till nuvarande tjensteinnehafvare, och för anslagen till fattiga prestenkor tills vidare och intill dess annorlunda kunde vara förordnad;

b) från presterskapets löneregleringsfond godtgörelse för den åtskilliga kyrkoherdar och komministrar enligt gällande löneregleringsresolutioner anslagna kyrkotionde utan särskildt åliggande för kyrkans räkning, och från biskopslöneregleringsfonden ersättning för den biskopen i Lund anslagna kyrkotionde och biskopens studieskatt, dock i båda fallen endast för den tid nuvarande löneregleringar gälde;

4:o) att den från statsverket samt biskopslöneregleringsfonden och presterskapets löneregleringsfond utgående ersättning för vaxljusmedlen, anslaget till Karlshamns skolestats aflöning samt biskopens studieskatt skulle utgå med det belopp, till hvilket dessa afgifter vore bestämda, men att öfriga under punkt 3:o) a) och b) omförmälda ersättningar skulle beräknas för anslaget till barnmorskeläraren i Lund, studieskatten i Halland, konsistorii statslön, amanuensens och pedellens lönetillökning, konsistorienotariens augment, prostens omaks- och underskrifningspenningar samt understödet till fattiga prestenkor från kyrkor i Bohuslän och en del af Elfsborgs län, efter det medelbelopp, hvartill desamma under de 10 åren 1888—1897 uppgått, samt för öfriga anslag efter medeltalet af medelmarkegångsprisen för nämnda 10 år, med tillägg af forsellön, dock med undantag för prostetunnan, för hvilken ersättning utgjordes sålunda, att för hvarje prostetunna, som hittills utgått, utbetalades värdet af en tunna spanmål i det eller de sädesslag, hvaruti nämnda utskyld hittills varit bestämd, löst efter det i förordningen den 23 juli 1869 angifna pris, nuvarande prostar förbehållet att under deras tjenstetid uppbära ersättning efter hittills gällande grunder;

5:o) att, i fråga om kyrkotionde, som åtföljde patronatsrättighet, förevarande bestämmelser ej vore i vidare mån tillämpliga, än att, der sådan

tionde vore kronan behållen eller enligt punkt 3:o) här ofvan ersattes af statsmedel eller statsverket underlydande fonder, densamma skulle i denna del från och med år 1900 upphöra att af tiondegifvarne till patronus utgöras, och borde, om den andel af tionden, som af staten eftergäfvades eller öfvertoges, icke kunde på annat sätt till beloppet bestämmas, minskningen i den tiondeafgift, som af hemman eller lägenhet till patronus utgjordes, beräknas i förhållande till den minskning, som egde rum i hela beloppet af församlingens tiondeafgift till patronus; samt

6:o) att de ytterligare bestämmelser, som för tillämpningen af föreskrifterna angående kyrkotiondens afskrifning kunde finnas erforderliga, skulle meddelas af Eders Kongl. Maj:t.

Den fråga, som föreliggande proposition omfattar, har under årtionden varit föremål för statsmagternas uppmärksamhet. Senast anhöll Riksdagen i skrifvelse den 2 maj 1893, att Eders Kongl. Maj:t täcktes efter föregången utredning till Riksdagen inkomma med förslag angående sättet och villkoren för afskrifning af den å viss jord inom provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän utgående kyrkotionden.

Billigheten af att, sedan beslut fattats om öfriga grundskatters fullständiga afskrifning, motsvarande förmån må beredas ifrågavarande tiondegifvare, torde vara allmänt erkänd, och likaledes torde endast *en* mening förefinnas om lämpligheten af att genom kyrkotiondens afskrifning likställighet i afseende å jordbeskattningen inom landet i dess helhet varder befrämjad.

Den utredning, som i detta ämne nu blifvit Riksdagen förelagd, är enligt Riksdagens mening särdeles upplysande, och det förslag till frågans hufvudsakliga lösning, som af denna utredning framgått, finner Riksdagen vara välbetänkt.

På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, synes med afseende å de jemförelsevis obetydliga belopp, hvarom här är fråga, afskrifningen af förenämnda onera böra ske på en gång och icke under en följd af år, såsom beträffande grundskatterna är beslutadt. Af Eders Kongl. Maj:ts proposition framgår, att vid kyrkotiondens afskrifning denna i vissa fall måste med fixt årligt belopp ersättas, under det att i andra fall dylik ersättning ej erfordras. I fråga om hvilken ersättningsskyldigheten till tiondetagaren skall åligga, har gjorts gällande den åsigt, att denna skyldighet tillkommer staten i de fall, der kyrkotionden utgår till statsändamål, och kommunerna, deri inbegripna kyrkorna och församlingarna, då kyrkotionden utgår för kommunala ändamål.

Mot denna åsigt och den tillämpning, den i förevarande förslag vunnit, har Riksdagen icke haft något att erinra.

Den kyrkotionde, som enligt propositionen skall upphöra utan att ersättning därför skall utgå, utgöres af *dels* den *kronan behållna*, eller bibeltryckstunnan, af kammarkollegium och statskontoret beräknad till 5,824 kronor 17 öre, samt skol- och hospitalstionden, *dels den del af den anordnade*, som utgår från en egendom, hvilken tillhör en kyrka, till en annan sockens kyrka, och *dels* den *kyrkorna behållna*, af embetsverken beräknad till 154,903 kronor 27 öre jemte forsellön ersättning, 7,138 kronor 93 öre; kommande de behof, som med sistnämnda slag af kyrkotionde hittills tillgodosetts, att för framtiden af vederbörande kommuner i annan ordning fyllas.

Enligt förslaget skall med nedannämnda af embetsverken beräknade belopp af staten ersättas den kyrkotionde, som utgår

till Lunds universitet, barnmorskeläraren i Lund och Malmö	
asyl äfvensom till Karlshamns skolestat, vaxljusmedel, studieskatten i Halland, konsistorii statslön, amanuensens och pedellens lönetillökning, konsistorienotariens augment, tillsammans.....	kr. 36,174: 29
» prostetunna.....	» 8,272: 57
» prostens omaks- och underskrifningspenningar	» 38: 43
» fattiga prestenkor i Halland, Bohuslän och en del af Elfsborgs län	» 975: —
» lasarettet i Lund	» 3,000: —
<hr/>	
Summa kr.	48,460: 29

Härvid är dock att märka, att vissa af dessa till nuvarande tjensteinnehafvare utgående ersättningar skulle komma att vid dessa tjensteinnehafvares afgang upphöra.

Af biskopslöneregleringsfonden och presterskapets löneregleringsfond skulle enligt förslaget med 1,317 kronor 80 öre lemnas ersättning för kyrkotionde dels till biskopen i Lund från Väsby kyrka och biskopens studieskatt samt dels till presterskapet utan särskildt åliggande för kyrkans räkning.

I sammanhang härmed har Riksdagen velat uttala den tillförsigt, att, då förslag om upphörande af kyrkotionden i de patronella pastoraten af brist på fullständig utredning nu icke kunnat framläggas, denna särskilda

frågas lösning må snart vara att förvänta, på det likställighet i förevarande hänseende må berörda pastorat beredas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, samt under erinran, att de förändringar i inkomstberäkning, anslag och indelningar, som bifall till ifrågavarande förslag kommer att föranleda, torde komma att vid uppgörande af riksstaten för år 1900 iakttagas, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 13 maj 1898.

Med undersåtlig vördnad.

N:o 123.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1898.
— — — — Andra Kamamren — 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl.
Maj:ts proposition angående upphörande af den i
Skåne, Halland och Blekinge utgående helgonskyld.*

(Statsutskottets utlåtande n:o 84.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen aflåten proposition af den 31 december 1897 har Eders Kongl. Maj:t, med åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att besluta:

1:o) att den i Skåne, Halland och Blekinge utgående helgonskyld skulle från och med år 1900 upphöra att utgå;